

K. V. DZSAVRASVILI EMLÉKÉRE

Rövid időn belül második kiemelkedő tudós személyiségét veszítette el a grúz földtudomány. CERETELI, E. D. geográfus professzor halála után nem sokkal, 1977. júliusában elhunyt Konsztantin Vasziljevics DZSAVRASVILI, a Grúz SZSZK Tudományos Akadémia Szepeológiai Tanácsának elnöke, szepeológus, geológus, alpinista, irodalmár, újságíró.

1914-ben született Ulan Ude-ban. 1936-ban, miután elvégezte a tbilisi geográfiai—geológiai fakultást, ő lett a mtiületi földtani kutató expedíció vezetője. Az akadémiai intézet tudományos munkatársaként hosszú időn át a Grúz SZSZK Tudományos Közlönyének (Vesztnik AN GSZSZR) szerkesztője.

A háború utáni években Dzsavrasvili a Grúz Testnevelési Főiskola alpinizmus szakának tanszék-

vezetője, majd bányászati főgeológus, a Drosa c. folyóirat szerkesztője, a Grúz Tudományos Akadémia Biológiai és Földtudományi Osztályának titkára, a Szovjet—grúz Enciklopédia földtudományi felelőse. Negyven éven át gyümölcsöző munkát végzett mint író, újságíró és fordító. Könyveiben, tanulmányaiban, műfordításaiban magas képzettség, finom irodalmi ízlés uralkodik.

Dzsavrasvili jelentős mértékben gazdagította a grúz és az egyetemes szepeológia tudományát, haláláig betöltötte a Grúz Tudományos Akadémia Szepeológiai Tanácsának elnöki funkcióját, és kezdettől fogva szerkesztette a „Szakartvelosz mgvimeebi da gamokvabulebi” (Gruzia barlangjai) sorozat köteteit.

Dr. Tardy János

A FONTOSABB HAZAI SZPELEOLÓGIAI KIADVÁNYOK

A magyar szepeológiai irodalom kezdetei a 16. századig nyúlnak vissza. A magyarországi barlangokra vonatkozó első irodalmi adat 1549-ből származik. Az elkövetkező közel 3 évszázadban — 1830-ig — mindössze mintegy 120 tételt tartalmaz a magyar szepeológiai bibliográfia.

1831-ben jelent meg Vass Imre tollából az első önálló szepeológiai mű („Az aggteleki barlang leírása fekte területével, talaprajzolatjával és hosszába való átvágásával”), amelyben a szerző korát messze megelőző természettudományos szemlélettel, sok esetben máig is helytálló következtetéseket levonva ismerteti a barlangot. Az általa készített térkép a barlang mai napig is legpontosabb és legrészletesebb felvétele.

Ezt követően a magyarországi szepeológiai irodalmi tevékenység megélnéült, a századfordulóig számuk további 780-nal gyarapodott. A fejlődés a századfordulót követően sem csökkent, s 1945-ben a bibliográfia több mint 4400 címet tartalmazott. A második világháború után újjáalakult barlangkutató minden eddiginél nagyobb lendületet kapott, s a magyar szepeológiai irodalom jegyzéke újabban évente átlagosan 500 tétellel gyarapodik.

A gazdag bibliográfiai anyagból az alábbiakban a szepeológiai periodikákat, a jelentősebb és nagyobb terjedelmű önálló műveket közöljük, végül az MKBT jelenleg is beszerezhető újabb kiadványait adjuk közre.

Folyóiratok:

Barlangkutató — Höhlenforschung (magyar és német nyelven) 1913—1944 között 17 kötetben 27 füzet

Barlangvilág

1926—1943 között 13 kötetben 27 füzet

Karszt- és Barlangkutató Tájékoztató

1956—1974 között évente 1—12 füzet

Karszt és Barlang

1961-től évente 1—2 füzet

Karszt- és Barlangkutató (Évkönyv)

1959-től 1—2 évenként 1, összesen 8 kötet

Önálló kiadványok:

Vass I.: Az Aggteleki barlang leírása

Pest, 1831. 82. p.

Kormos T.: Az ősember világa

Budapest, 1919. 1926.

Lambrecht K.: Az őslények világa

Budapest, 1924.

Lambrecht K.: Az ősember

Budapest, 1926. 380. p.

Dudich E.: Az Aggteleki cseppkőbarlang és környéke

Budapest, 1932. 186 p.

Kaán K.: Természetvédelem és természeti emlékek

Budapest, 1932. 312 p. 100 t.

Hillebrand J.: Az őskőkor története

Budapest, 1934. 80 p.

Kessler H.: A Nagy-Baradla

Budapest, 1934. 46 p.

Kessler H.: Barlangok mélyén

Budapest, 1936. 134 p.

Budapest, 1942. 152 p.

Kessler H.: Az Aggteleki barlang leírása és feltárásának története

Budapest, 1941. 56 p. + 4 t.

Cholnoky J.: A barlangokról (A karsztjelenségek)

Budapest, 1944. 48 p. + 4 t.

Jakucs L.: Aggteleki cseppkőbarlang

Budapest, 1952. 119 p. + 40 t.

Jakucs L.: A Békebarlang felfedezése

Budapest, 1953. 94 p. + 50 t.

Kessler H.—Megay S.: Lillafüred barlangjai

Miskolc, 1955. 74 p.

Miskolc, 1961. 64 p.